

ELE 3742 Marked, kriser og miljø

Studium
Valgkurs

Kursansvarlig
Atle Raab

Institutt
Institutt for innovasjon og økonomisk organisering

Semester
Høst

Studiepoeng
7,5

Undervisningsspråk
Norsk

Innledning

Kurset tar opp grunnleggende og tilbakevendende spørsmål innen økonomisk organisasjon gjennom de siste 250 år. Utgangspunktet er Adam Smiths syn på markedøkonomien, slik han la det fram i sitt banebrytende verk *Nasjonenes Velstand* som kom i 1776. Deretter presenteres senere begreper og teorier basert på den faktiske utvikling av markedøkonomien etter Adam Smith. Kursets gjennomgrepende tema er markedøkonomiens muligheter og problemer knyttet til næringslivets, statens og det enkelte individs rolle og atferd i samfunnet. Moderne økonomisk teori som også vurderer markedets funksjoner ut fra aktørenes tilgang på informasjon og psykologiske faktorer blir også trukket inn. Markedøkonomiens globale og nasjonale utfordringer i dag, for eksempel kriser, miljø- og ressursutfordringer og inntektsfordeling vil bli drøftet i lys av de ideene som gjennomgås i kurset.

Læringsmål

Kunnskapsmål

Etter kurset skal studentene ha:

- Etablert kunnskap om hva som er de grunnleggende mekanismene i en markedøkonomi, slik Smith beskrev dette.
- Opparbeidet forståelse for hvilke forutsetninger som lå bak Smiths modell
- Tilegnet seg kjennskap til konsekvensene av ulik organisering av produksjons- og konsumsiden for hvordan markedene vil fungere.
- Tilegnet seg kjennskap til hvilke faktorer som kan påvirke en markedøkonomi over tid, spesielt effekten av ny teknologi og andre endringer i produksjonsbetingelser, samt i inntektsforhold og konsumvaner.
- Opparbeidet kunnskap om ulike syn på myndighetenes rolle i en markedøkonomi, for eksempel det å møte dagens ressurs- og miljøutfordringer på en best mulig måte.
- Etablert kjennskap til den rolle informasjon og kommunikasjon har for markedøkonomien, herunder effekten av assymetrisk informasjon i markedene.
- Etablert kjennskap til hvilke forutsetninger om atferd ligger bak handlinger i markedene, herunder full og begrenset rasjonalitet og den rolle økonomiske og sosiale insentiver kan spille.

Ferdighetsmål

Etter endt kurs skal studentene:

- Være i stand til å bedømme og drøfte markedøkonomiens sterke og svake sider sett ut fra ulike interesser i samfunnet.
- Kunne drøfte dagens økonomiske problemer og vurdere forslag til hvordan disse kan løses i lys av økonomisk teori.

Holdningsmål

- Studentene skal utvikle bevissthet om betydningen av økonomiske institusjoner, økonomisk organisering og økonomisk atferd for samfunn, bedriftene og den enkelte i samfunnet.
- Studentene skal utvikle evnen til ved hjelp av teori og praktisk kunnskap i kombinasjon å reflektere over hva som er konsekvensene for samfunnet, næringslivet og individene av ulike former for økonomisk organisering og menneskelig atferd i markedene.

Forkunnskaper

Ingen spesielle

Obligatorisk litteratur

Bøker:

Sandmo, Agnar. 2006. Samfunnsøkonomi : en idéhistorie. Universitetsforlaget

Artikkelsamling:

Atle Raa. 2012. Artikkelsamling til Marked, kriser og miljø. Handelshøyskolen BI. (Oversikt over artikler som inngår i artikkelsamlingen vil bli publisert på Its learning - og kan lastes ned elektronisk)

Anbefalt litteratur

Emneoversikt

1. Presentasjon av kursets mål, pensumlitteratur, innhold, læringsprosesser og evalueringsformer
 2. Det fullkomne marked – virkninger og bakgrunn
 3. Frihandel eller proteksjonisme? D. Ricardo. F. List. E. F. Heckscher
 4. Effekten av ufullkommen konkurranse blant produsentene. Teorier om imperfekt konkurranse og karteller. Prinsipal-agent teori
 5. Kritikken av forutsetningene om den rasjonelle konsument. Løynefallende konsum. Markedsføringens og reklamens rolle.
 6. Markedsøkonomiens kriser (1) Effekten av teknologi og innovasjoner. Kreativ destruksjon.
 7. Markedsøkonomiens kriser (2) Teorier om ressursutnyttelse. Ricardo, Malthus og John M. Keynes.
 8. Statens rolle i markedsøkonomien. Public choice teori. Finanspolitikkens muligheter og begrensninger i en velferdsøkonomi.
 9. Marked og miljø. Eksterne effekter og kollektive goder. Avgifter, subsidier og definering av eiendomsrettigheter
 10. Informasjonens rolle i markedsøkonomien. Ufullstendig/ assymetrisk informasjon.
 11. Rasjonalitet og begrenset rasjonalitet. Psykologi og økonomisk atferd. Økonomiske og sosiale insentiver.
 12. Oppsummering og sammenfatning av innholdet i kurset.
- Eksamensforberedelser

Dataverktøy

Ingen

Læreprosess og tidsbruk

Kurset vil bli gjennomført med en kombinasjon av forelesninger og gruppeoppgaver, samt veiledning i forbindelse med dette.

Anbefalt tidsbruk for studentene:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger	36
Forberedelse til forelesning / lese litteraturen	50
Selvstudium og kollokvier	111
Gjennomføring av 3-timers eksamen	3
Anbefalt tidsbruk totalt	200

BI Nettstudier

Nettlærer vil benytte Its learning for å publisere fagstoff, oppgaver og digitale læringsressurser, og studentene gis mulighet til å kommunisere med nettlærer og medstudenter. Det gjennomføres intensivundervisning på samlinger i starten av semesteret og før eksamen. Nettstudentene tilbys også en studieguide. Studieguiden skal være supplement til pensumlitteraturen ved å bidra med leseplaner, relevante arbeidsoppgaver, referanser og kommentarer til kursets pensum.

Anbefalt tidsforbruk:

Aktivitet	Timebruk
Deltakelse på forelesninger (helgesamlinger)	8
Forberedelse til forelesninger	12
Arbeid med pensumstoff, innsendingsoppgaver og oppgaver/aktiviteter på Its Learning*	177
Eksamen	3
Anbefalt tidsbruk totalt	200

* Oppgavegjennomgangen skjer via It's Learning

Ressursbruk

36 timer - Forelesninger

6 timer - Veiledning

3 timer -Læreprosessen på Its learning

45 timer totalt

Eksamen

Kurset avsluttes med en tre timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamenskode(r)

ELE 37421- Skriftlig eksamen, teller 100% for å oppnå karakter i kurset ELE 3742 Marked, kriser og miljø, 7,5 studiepoeng.

Hjelpemidler til eksamen

Ingen hjelpemidler tillatt.

Kontinuasjon

Kontinuasjonseksamen tilbys ved neste ordinære gjennomføring av kurset.

Tilleggsinformasjon